

185, side 16), og i 1994 blev koncessionsdirektivet (94/22/EF, EF-Tidende 1994, nr. L 164, side 3) vedtaget. I 1992 fremlagde Kommissionen forslag til fælles regler for det indre marked for henholdsvis el og naturgas. Formålet med markedsdirektiverne for el og naturgas er at åbne og integrere energimarkederne, som i de fleste EU-lande traditionelt har været præget af manglende konkurrence.

I december 1996 blev direktivet om fælles regler for det indre marked for elektricitet (eldirektivet) (96/92/EF, EF-Tidende 1997, nr. L 27, side 20), vedtaget og i juni 1998 direktivet om fælles regler for det indre marked for naturgas. Hermed er der etableret fælles rammer for en gradvis åbning af de nationale elmarkeder og naturgasmarkeder. Direktiverne rummer mulighed for, at der i forbindelse med gennemførelsen kan tages højde for, hvorledes de enkelte landes energisektorer er organiserede. Eldirektivet er gennemført i dansk lovgivning ved lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsyning som ændret ved lov nr. 1110 af 29. december 1999. Gasdirektivet skal være implementeret i dansk lovgivning senest den 10. august 2000.

1.4. Forskelle mellem gas- og elsektoren. Ved fastlæggelse af de nye rammer for gassektoren er det naturligt at tage udgangspunkt i den vedtagne regulering for elsektoren. På de områder, hvor de grundlæggende forudsætninger for reguleringen af gas- og elsektorerne er ens, lægges der derfor op til, at reguleringen på el- og gasområdet så vidt muligt bliver ensartet. På centrale områder er der imidlertid betydelige forskelle mellem de to sektorer. Forskellene har blandt andet givet sig udtryk i eldirektivet og gasdirektivet, som ikke stiller samme krav til reguleringen af de to sektorer. I forhold til den danske energisektor gør forskellene det for eksempel nødvendigt at regulere el- og gassektoren forskelligt, hvad angår markedsåbningen.

Regeringen lagde i forhandlingerne om gasdirektivet vægt på, at der blev sikret mulighed for, at der kunne tilrettelægges en gradvis og afbalanceret markedsåbning. En væsentlig grund hertil var hensynet til, at DONG Naturgas kan opfylde sine forpligtelser i de indgåede langvarige købskontrakter på take-or-pay vilkår med især DUC. Kontrakterne indebærer, at DONG Naturgas skal betale for naturgassen, selv hvis selskabet ikke aftager den. En anden væsentlig grund var hensynet til de regionale naturgasselskabers mulighed for at tilbagebetale den store gæld som følge af de meget store investeringer, der på kort tid er afholdt.

Gasdirektivets generelle bestemmelser stiller krav om, at der skal ske en gradvis markedsåbning over en 10-årig periode efter direktivets vedtagelse. Alle gas-

fyrede kraftværker uanset forbrug og øvrige forbrugere med et årligt forbrug på mere end 25 mio. m³ pr. år skal udpeges som såkaldte »privilegerede kunder«. Åbningen af markedet skal i 2000 svare til mindst 20 % af det samlede årlige gasforbrug og øges til henholdsvis 28 % og 33 % i 2003 og 2008. Medlemslandene har dog mulighed for at begrænse markedsåbningen, hvis direktivets definition af privilegerede kunder fører til en markedsåbning på mere end 30 % i 2000. Hvis denne mulighed benyttes, følger det af direktivet, at åbningen skal udgøre mindst 30 % af det samlede årlige gasforbrug på det nationale marked i 2000 og øges til henholdsvis 38 % og 43 % i 2003 og 2008.

På grund af det danske naturgasmarkeds særlige karakter med en meget stor andel af elproducenter, som anvender naturgas, ville anvendelse af direktivets definition af privilegerede kunder føre til en dansk markedsåbning på ca. 60 %. Danmark lagde derfor i forbindelse med forhandlingerne om direktivet afgørende vægt på, at der kom en bestemmelse ind i direktivet, som gav medlemsstaterne mulighed for at begrænse markedsåbningen.

Argumenterne for en gradvis og afbalanceret åbning af det danske marked er fortsat gældende, og i lovforslaget lægges der derfor op til, at markedsåbningen følger gasdirektivets minimumskrav. Det er i denne forbindelse vigtigt, at den danske åbning af gasmarkedet modsvares af en tilsvarende reel åbning i vore nabolande, således at eventuelle markedstab i Danmark kan kompenseres ved salg på det europæiske marked.

Når der på elområdet gives markedsadgang for alle kunder, er dette begrundet i Danmarks tætte tilknytning til det nordiske elmarked, som allerede i dag er et åbent marked. En fortsat tilknytning til det nordiske elmarked, og de fordele dette indebærer, er betinget af et tilsvarende åbent marked i Danmark. På elområdet er der etableret en elbørs, hvor markedsdeltagerne frit kan købe el. Et tilsvarende marked eksisterer ikke på gasområdet. Samtidig forventes gasmarkedet i Vesteuropa i de nærmeste år fortsat at være domineret af få store udbydere, mens elområdet er kendetegnet ved mange både store og små udbydere af el og ved muligheden for en relativ hurtig tilgang/afgang af eludbydere i takt med markedsændringer.

På elområdet stilles der krav om en selskabsmæssig adskillelse af aktiviteter, mens der kun stilles krav om regnskabsmæssig adskillelse på gasområdet. Det skyldes blandt andet, at der i naturgassektoren er tale om offentligt ejede selskaber, og at distributions- og forsyningspligtselskaber vil være underlagt et modificeret hvile-i-sig-selv princip. Det offentlige ejerskab